

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ข้อมูล ณ วันที่ ๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

=====

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายศรีใจ ยืนยงแสง

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๗ ม.๖ ต.ป่าตึง อ.แม่จัน จ.เชียงราย

โทรศัพท์ ๐๘๘-๒๖๔๐๕๕๙ Facebook-..... Line-.....

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๑ ปัจจุบันอายุ ๖๗ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

คณะ/สาขาวิชา-.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก.หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงการผลิตข้าวคุณภาพ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การเลี้ยงปลาในกระชัง ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่ไข่) ฐานเรียนรู้ที่ ๓
แขวนวิสปลา แหล่งอาหารของสัตว์น้ำ ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตร การผลิตข้าวคุณภาพ

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตร เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตร การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลาในกระชัง การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ

๔.๓ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การทำน้ำหมักชีวภาพ

วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดต้นทุนการผลิต และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- เพื่อสร้างความตระหนักรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์และการใช้ปุ๋ยชีวภาพทดแทนสารเคมี

เนื้อหาวิชาโดยสรุป

๑. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับน้ำหมักชีวภาพ
๒. ขั้นตอนการผลิตน้ำหมักชีวภาพจากสับปะรด
๓. การนำไปใช้ประโยชน์
๔. การจัดการคุณภาพและความปลอดภัย วิธีการเก็บรักษาและอายุการใช้งาน การจัดการกลิ่น และการลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

วิธีการถ่ายทอดความรู้

๑. การบรรยาย: อธิบายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับน้ำหมักชีวภาพและประโยชน์ โดยเกษตรกรต้นแบบ
๒. การสาธิต: แสดงขั้นตอนการผลิตน้ำหมักชีวภาพจากสับปะรดจริง
๓. การฝึกปฏิบัติ: ให้ผู้เข้าอบรมลงมือผลิตด้วยตนเอง เพื่อสร้างทักษะและความมั่นใจ
๔. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้: เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา และวิธีการแก้ไข

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ไม่มี

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ศพก.อำเภอแม่จัน ได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) โดยผ่านเวทีการประชุมคณะกรรมการ ศพก.ระดับอำเภอในช่วงต้นปีงบประมาณเป็นประจำทุกปี ซึ่งมีหน่วยงานบูรณาการต่างๆ เข้าร่วมในการจัดทำแผนด้วย ทั้งนี้การจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนา ศพก. นั้นอยู่ภายใต้กรอบการวิเคราะห์ศักยภาพของ ศพก. การกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ การพัฒนาฐานเรียนรู้ การพัฒนาแปลงเรียนรู้ และการพัฒนาพื้นที่บริเวณศูนย์ฯและสิ่งอำนวยความสะดวกในศพก.

โดยร่วมกับหน่วยงานบูรณาการ ได้แก่ คณะกรรมการ ศพก., เกษตรกรต้นแบบ, เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอแม่จัน, หน่วยงานภาคี เช่น ปศุสัตว์ ประมง สถานีพัฒนาที่ดิน ฯลฯ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจเกิดจากการได้เป็นตัวแทนในการเข้าร่วมอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรกรผสมผสานต่างๆ ทำให้เกิดความสนใจ และอยากจะลงมือทำในพื้นที่ของตนเอง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ในพื้นที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร จึงเกิดการขุดบ่อเพื่อกักเก็บน้ำ และมีการติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อสูบน้ำจากบ่อเก็บน้ำไปใช้ในการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และลดต้นทุนในการเกษตร

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การไถกลบตอซัง
- การใช้น้ำหมักชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
- ใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๒.๑ การไถกลบตอซัง การเตรียมแปลงก่อนการเพาะปลูกจะใช้วิธีการไถกลบตอซังข้าวลดการเผา และใช้น้ำหมักชีวภาพเพื่อช่วยย่อยสลายตอซัง

๒.๒ การใช้น้ำหมักชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี

๒.๓ ใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อสูบน้ำจากบ่อเก็บน้ำไปใช้ในการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และลดต้นทุนในการเกษตร

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ในแปลงต้นแบบยังไม่มีมีการดำเนินการในส่วนนี้ แต่มีการวางแผนในการจะดำเนินการในหัวข้อการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑).....ข้าว.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒-๐-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒).....กล้วยน้ำว้า.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑-๐-๐..... (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด หลายชนิด ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลาตะเพียน,ปลาสร้อย จำนวน.....๑.....(หน่วย นอ.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)ไก่ไข่.....จำนวน.....๖๐..... (ตัว)

๓.๒)ไก่พื้นเมือง.....จำนวน.....๑๕..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑).....ไม่มี.....

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าไถ/ทำเทือกพร้อมปลูก เป็นเงิน ๗๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าปลูกเพาะกล้า เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าปุ๋ย เป็นเงิน ๗๕๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าตัดหญ้า เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าเก็บเกี่ยว เป็นเงิน ๔๕๐ บาท/ไร่

๑.๖) ค่าแรงงานและคนงาน เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๔,๐๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๑๐,๘๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไข่ไก่.....

เฉลี่ยรายได้วันละ ๑๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไม่มี.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....กล้วยน้ำว้า.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว,กล้วยน้ำว้า,ไข่ไก่.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๗๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- ได้ใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่า ด้วยระบบเกษตรผสมผสาน เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำประมง ควบคู่กัน ลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาพืชหรืออาชีพเดียว
- มีรายได้หลากหลายและสม่ำเสมอตลอดทั้งปี จากผลผลิตที่แตกต่างกัน
- ลดต้นทุนการผลิต โดยใช้วัสดุเหลือใช้ในระบบ เช่น เศษพืชไปทำปุ๋ยหมัก มูลสัตว์ไปเลี้ยงปลา หรือนำไปปรับปรุงดิน
- มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จ และมีสถานะเป็นผู้นำเกษตรต้นแบบในพื้นที่

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

- ได้เรียนรู้วิธีการทำเกษตรผสมผสานอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการดูงาน ฝึกปฏิบัติ และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์
- สามารถนำความรู้และเทคนิคไปปรับใช้ในแปลงของตนเอง ช่วยลดความเสี่ยงและต้นทุนการผลิต
- มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีใหม่ ๆ และการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐผ่าน เครือข่าย ศพก.

- สร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรรายอื่น ๆ ปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยวไปสู่เกษตรผสมผสานที่ยั่งยืนกว่า

๓. ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

- มีแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรในพื้นที่ ลดภาระการเดินทางไปศึกษานอกชุมชน
- เกิดการรวมกลุ่ม เครือข่ายเกษตรกร และการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
- สร้างอาชีพและรายได้ให้กับครัวเรือนในชุมชน ทำให้เศรษฐกิจท้องถิ่นเข้มแข็งขึ้น
- ชุมชนมีความมั่นคงทางอาหาร จากผลผลิตที่หลากหลายและปลอดภัย

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร ได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาปรับใช้ในแปลงเกษตรของตนเอง โดยมุ่งเน้นการลดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสร้างความยั่งยืนให้กับระบบนิเวศของพื้นที่ชุมชน ดังนี้

๑. การไถกลบตอซังแทนการเผา ช่วยลดการเผาที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศและฝุ่น PM๒.๕ อีกทั้งยังช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินร่วนซุย มีความสามารถในการอุ้มน้ำและถ่ายเทอากาศดีขึ้น
๒. การใช้น้ำหมักชีวภาพ ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีซึ่งทำลายโครงสร้างดินในระยะยาว และลดการชะล้างของธาตุอาหารไปสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ปุ๋ยอินทรีย์ยังส่งเสริมให้ดินมีจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ ช่วยฟื้นฟูคุณภาพดินอย่างยั่งยืน
๓. การใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อสูบน้ำจากบ่อเก็บน้ำไปใช้ในการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และลดต้นทุนในการเกษตร

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. ลดการทำลายหน้าดิน เพราะไม่ถูกความร้อนจากไฟเผา เพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารในดิน จากการย่อยสลายฟางและตอซัง ช่วยปรับปรุงโครงสร้างดิน อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในดิน เช่น ไส้เดือนดิน และจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์

๒. ลดการพังพวยและสารเคมี ที่อาจสะสมและปนเปื้อนในดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อม ลดการปนเปื้อนสารเคมีในแหล่งน้ำและระบบนิเวศ ใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำประโยชน์ เช่น เศษผัก ผลไม้ หรือสับปะรดที่เหลือช่วยลดขยะอินทรีย์

๓. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (CO₂) สาเหตุของภาวะโลกร้อน ใช้พลังงานสะอาดและหมุนเวียน ที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ ช่วยให้มีน้ำใช้เพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน แม้ในพื้นที่ห่างไกลไฟฟ้า

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

นายศรีใจ ยืนยงแสน มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับด้านพื้นที่เพาะปลูก ชนิดพืชเศรษฐกิจ ผลผลิตเฉลี่ย ต้นทุนการผลิต และปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพการเกษตร ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบคลุม และสามารถนำมาใช้วางแผนการผลิตและการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก.เป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และใช้เป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ ของหน่วยงานดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลปาดัง ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล กลุ่มแปลงใหญ่ในพื้นที่ สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดเชียงราย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงราย สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่จัน เป็นต้น

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก. อำเภอแม่จัน ให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาแก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำเชิงวิชาการที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เช่น ปัญหาด้านการเพาะปลูก การจัดการศัตรูพืช การตลาด และการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ทั้งนี้ ศพก. ยังทำหน้าที่เป็นช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนและข้อเสนอแนะจากเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การประสานงานและแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและตรงจุด

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การให้บริการข้อมูลข่าวสารกับเกษตรกรในพื้นที่ มีการจัดทำป้ายองค์ความรู้/ข้อมูลข่าวสารในบริเวณศาลาการเรียนรู้ของ ศพก. และการใช้กลไกการประชุมคณะกรรมการ ศพก.ระดับอำเภอ ในการแจ้งข้อมูลข่าวสารกับเกษตรกรในพื้นที่

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- ขยายผลโดยใช้แปลงเรียนรู้ใน ศพก. เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติจริง
- มีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แบบ “เรียนรู้ร่วมกัน” เช่น การทำปุ๋ยหมัก การใช้น้ำหมักชีวภาพ
- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ได้แก่ เกษตรกรสามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

นายศรีใจ ยืนยงแสน เข้าร่วมกิจกรรมและประชุมวางแผนร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอแม่จันและหน่วยงานภาคี อาทิ ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดินจังหวัดเชียงราย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงราย องค์การบริหารส่วนตำบลป่าตึง อย่างสม่ำเสมอ โดยมีบทบาททั้งในด้านการให้ข้อมูลสถานการณ์พื้นที่ เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และการจัดกิจกรรมฝึกอบรมในชุมชน เช่น กิจกรรมลดการเผาในพื้นที่เกษตร กิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ในฐานะประธานคณะกรรมการ ศพก. นายศรีใจ ยืนยงแสน ได้ทำหน้าที่อย่างเข้มแข็งในการบริหารจัดการกิจกรรมภายในศูนย์ ทั้งในด้านการวางแผนพัฒนาศูนย์ร่วมกับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานภาคี การกำหนดหัวข้อการเรียนรู้และการฝึกอบรมให้ตอบโจทย์ชุมชน การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อขอรับการสนับสนุน เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ หรือวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงดูแลให้แปลงเรียนรู้และฐานเรียนรู้ทั้ง ๔ ฐาน มีความพร้อมสำหรับการศึกษาดูงานและการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน การได้ทำหน้าที่ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก อำเภอแม่จัน ถือเป็นเกียรติและความภาคภูมิใจสูงสุดในชีวิตการเป็นเกษตรกร เพราะไม่เพียงแต่ได้พัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ยังมีโอกาสเป็นผู้นำ ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และนวัตกรรมทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรรายอื่นในอำเภอแม่จัน ได้เห็นเพื่อนเกษตรกรและชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และก้าวสู่ความยั่งยืนร่วมกัน นั่นคือความภาคภูมิใจที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ในรูปแบบทางการ : ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)อำเภอแม่จัน เป็นหมอดินอาสา อาสาสมัครเกษตร คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลป่าตึง คณะกรรมการกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวบ้านท่าตันแพน ตำบลป่าตึง

ในรูปแบบไม่เป็นทางการ : ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากเกษตรกรในชุมชนว่าเป็น “เกษตรกรต้นแบบด้านการทำแปลงเศรษฐกิจพอเพียง” ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์จริงในการทำเศรษฐกิจพอเพียง เป็นผู้ที่ชาวบ้านมักจะมาขอคำปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเพาะปลูก การจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย หรือศัตรูพืช

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวมในบทบาทของเกษตรกรต้นแบบและประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ซึ่งได้ สละทรัพยากร เวลา แรงงาน และพื้นที่ส่วนตัว มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อชุมชน ดังนี้

- สละพื้นที่ส่วนตัวเพื่อเป็นแปลงเรียนรู้และฐานเรียนรู้ของ ศพก. โดยไม่ได้คิดค่าใช้จ่าย เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้าเยี่ยมชม เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติได้ตลอดทั้งปี

- เสียสละเวลาส่วนตัว เพื่อให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงที่เกษตรกรประสบปัญหา เช่น โรคระบาดในพืช การจัดการดิน หรือการทำปุ๋ยหมัก

- อุทิศตนเป็นวิทยากร โดยไม่รับค่าตอบแทนในหลายโอกาส ทั้งการอบรมในหมู่บ้าน การต้อนรับ คณะศึกษาดูงาน และการให้ข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐที่มาศึกษาพื้นที่

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

..... “ยึดหลักพอเพียง มุ่งสู่ความยั่งยืน” ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และจัดการทรัพยากรอย่างสมดุล ไม่ทำเกินกำลัง แต่ทำให้พอดีและคงอยู่ได้ยาวนาน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- นางสาวจิตติมา ตาคำ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นายประเสริฐ สุขะราช	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นายณธกร บุญประมุข	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายชนาธิป ณะสาร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ใช้เครื่องมือ การเล่าเรื่อง, การสัมภาษณ์, แผนที่ความคิด

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

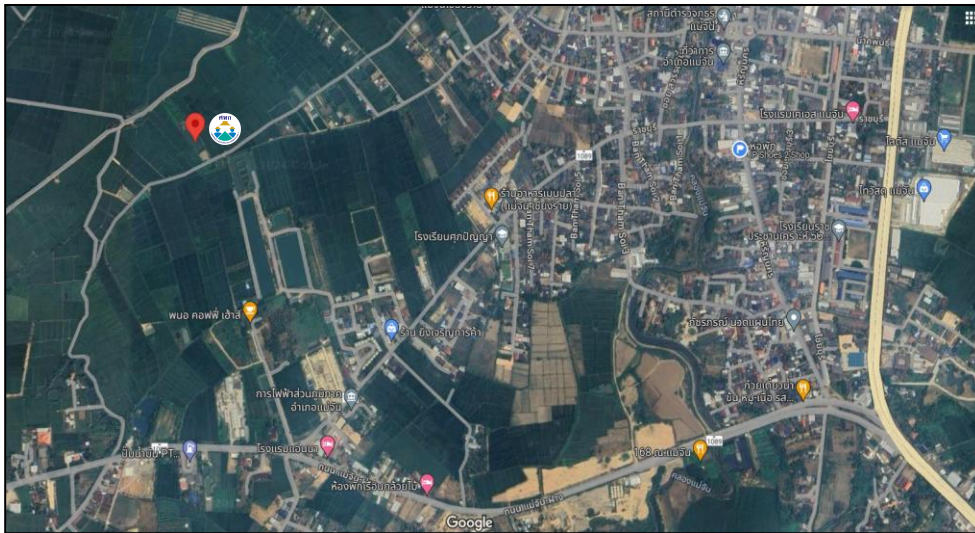
ไม่มี

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

๑. แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.

๒. แปลงเรียนรู้

๓. การทำน้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยหมักแบบไม่กลับกอง ร่วมกับกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวบ้านท่าต้นแพน ตำบลป่าตึง และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง

๔. ประชุมคณะกรรมการแปลงใหญ่-ศพก. อำเภอแม่จัน

๕. ได้รับรางวัลเกษตรกรตัวอย่าง ผู้สร้างการเรียนรู้ด้านการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน จากการสัมมนาโครงการ She Feeds the world Thailand สนับสนุนโดย มูลนิธิเป๊ปซี่โก ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิรักไทยและภาคีเครือข่าย

๖. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลการถอดบทเรียน ศพก. ครั้งที่ ๑

๗. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลการถอดบทเรียน ศพก. ครั้งที่ ๒

๘. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลการถอดบทเรียน ศพก. ครั้งที่ ๓

